

**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»**

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА ФІНАНСІВ

**ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Рівень вищої освіти:	другий (магістерський) рівень
Галузь знань:	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність:	051 «Економіка»
Освітня програма:	«Економіка»

Програма атестації для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Економіка» за спеціальністю 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».

Укладачі:

к.е.н., доцент Коваль Л.А.

к.е.н., доцент Артюшок К.А.

к.держ.упр., доцент Ліщук Н.В.

Програма атестації затверджена на засіданні кафедри економіки та фінансів

Протокол № 1 від «27» 08 2024 року

Завідувач кафедри,
к.держ.упр., доцент

(підпис)

(Н.В. Ліщук)
(прізвище та ініціали)

Програма атестації погоджено з гарантом освітньої програми «Економіка»

Гарант освітньої програми,
к.е.н., доцент

(підпис)

(Л.А. Коваль)
(прізвище та ініціали)

Обговорено та схвалено навчально-методичною комісією при раді економічного факультету

Протокол № 1 від «28» 08 2024 року

Голова НМК
к.е.н., доцент

(підпис)

(С.М. Демидук)
(прізвище та ініціали)

(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма атестації розроблена на основі освітньо-професійної програми «Економіка» підготовки здобувачів освіти ступеню магістр зі спеціальності 051 «Економіка».

Метою атестації є визначення рівня теоретичної та практичної підготовки випускника для майбутньої професійної діяльності; виявлення відповідності здобутих знань, набутих умінь і навичок вимогам освітньо-професійної програми; оцінювання рівня сформованості системи компетентностей магістра за освітньо-професійною програмою «Економіка» зі спеціальності 051 «Економіка» згідно з цілями і завданнями вищої освіти та вимогами ринку праці у визначеній сфері (галузі) діяльності.

Засоби діагностики якості підготовки магістра встановлюють вимоги, які забезпечують:

- визначення рівня сформованості професійної компетентності як результатів навчання (знань, розумінь, умінь);
- уніфікацію змісту та форм атестації;
- єдність процедур і методів державної діагностики;
- варіативність підходів до вибору форм атестації, їх структури та змістовного наповнення; видів засобів оцінювання ступеня досягнення вищими навчальними закладами цілей і завдань вищої освіти щодо підготовки магістрів із спеціальності.

У Програмі використані посилання на такі нормативні документи:

1. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затверджений наказом МОН України № 382 від 04.03.2020 р. URL : <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2020/03/051-ekonomika-M.pdf>)).

2. Положення про організацію освітнього процесу в ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука». URL : <https://www.megu.edu.ua/sites/default/files/2024-10/Положення%20про%20організацію%20освітнього%20процесу%202024%200%282%29.pdf>.

3. Положення щодо організації атестації здобувачів вищої освіти. URL : <https://www.megu.edu.ua/sites/default/files/2024-07/Атестація%203ДО.pdf>.

4. Положення «Про протидію плагіату в університеті». URL : <https://www.megu.edu.ua/sites/default/files/2022-05/Положення%20про%20протидію%20плагіату.pdf>.

5. Положення про забезпечення дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами освіти у Міжнародному економіко-гуманітарному університеті імені академіка Степана Дем'янчука URL : <https://www.megu.edu.ua/sites/default/files/2024-10/Положення%20про%20забезпечення%20дотримання%20академічної.pdf>.

6. Методичні рекомендації до підготовки, оформлення та захисту кваліфікаційних робіт спеціальності 051 Економіка в галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, освітньо - професійною програмою

«Економіка»,- Рівне: ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука», 2024.

1. ВИМОГИ ДО АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ МАГІСТР

Атестація - це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».

Згідно Державного стандарту освіти України атестація випускників здійснюється за допомогою засобів контролю ступеня досягнення кінцевих цілей освітньо-професійної підготовки з дотриманням принципів формування і реалізації системи засобів державної діагностики якості знань. Принципами формування і реалізації системи засобів державної діагностики якості знань магістра з економіки є: уніфікація, комплексність, взаємозамінність, взаємодоповненість, актуальність, інформативність, дієвість, індивідуальність, диференційованість, об'єктивність, відкритість, єдність вимог, предметність, інноваційність, валідність, варіативність.

Атестація здійснюється на підставі оцінки якості засвоєння освітньо-професійної програми, рівня професійних знань, умінь та навичок, ступеня сформованості системи професійних компетентностей магістра, передбачених стандартами вищої освіти України зі спеціальності 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».

Атестація здобувача вищої освіти ступеня магістра за спеціальністю 051 «Економіка» за освітньо-професійною програмою «Економіка» здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня магістра з присвоєнням кваліфікації магістра з економіки.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

Під час підготовки кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 051 «Економіка» *формує такі компетентності:*

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

Та спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

СК4.Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження.

СК6.Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

СК9.Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проектів у соціально-економічній сфері.

СК10.Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

Під час підготовки кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 051 «Економіка» повинен продемонструвати володіння такими **програмними результатами навчання (ПРН):**

ПРН1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.

ПРН3. Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПРН5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності.

ПРН8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.

ПРН10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами.

ПРН12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

2. ВИМОГИ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота є підсумковою роботою, яка дає змогу виявити рівень засвоєння студентом теоретичних знань та практичної підготовки, здатність до самостійної роботи зі спеціальності 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» на первинних посадах відповідно до узагальненого об'єкта діяльності. Узагальнений об'єкт діяльності - область економіки з питань організації управлінської, планово-економічної та іншої діяльності; цілеспрямована фінансово-економічна, обліково-економічна, аналітична, організаційно-управлінська та дослідницька діяльність на підприємствах, в установах і організаціях усіх форм власності, органах державного управління, місцевого самоврядування в умовах глобальної конкуренції.

Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання складної задачі або проблеми у сфері економіки, що потребує здійснення досліджень та/або інновацій і характеризується комплексністю і невизначеністю умов, із

застосуванням теорій та методів економічної науки. Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації.

Мета виконання кваліфікаційної роботи - розв'язання комплексу наукових і прикладних завдань відповідно до узагальненого об'єкта діяльності на основі застосування системи теоретичних знань і практичних навичок для вирішення конкретних завдань щодо вдосконалення економічної діяльності на підприємствах і в організаціях, оцінювання сутності та нової якості стратегічного управління, ознайомлення з кращими управлінськими практиками, що сприятимуть комплексному вирішенню сучасних нагальних проблем бізнесу, прогнозування змін та їх вплив на бізнес компанії, гнучкість та швидкість прийняття управлінських рішень, ініціювання впровадження новацій в управління підприємств відповідно до узагальненого об'єкта діяльності магістра зі спеціальності 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».

Здобувачі вищої освіти самостійно обирають теми магістерського дослідження із запропонованого кафедрою переліку та погоджують їх з науковими керівниками. При бажанні здобувач освіти може запропонувати власну тему кваліфікаційної роботи та погодити її з науковим керівником.

Перелік наукових керівників кваліфікаційних робіт пропонують завідувачі кафедр. При цьому керувати кваліфікаційними роботами можуть тільки науково-педагогічні працівники з науковим ступенем доктора чи кандидата наук (доктора філософії), або вченим звання професора і доцента.

Теми кваліфікаційних робіт, закріплені за здобувачами освіти, затверджуються на засіданні кафедри та погоджуються деканом факультету, проректором з навчально-методичної роботи та якості освіти і проректором з наукової роботи до початку другого року навчання здобувачів освіти для здобуття ступеня вищої освіти магістра.

Наукова робота виконується здобувачами згідно з виданим завданням на кваліфікаційну роботу на здобуття ступеня вищої освіти магістра та календарного плану, затвердженого науковим керівником

Тема кваліфікаційної роботи має відображати проблематику у сфері економіки і конструюватися на основі виробничих функцій та типових завдань діяльності, що формують складові професійної компетентності магістра.

Кваліфікаційна робота виконується на матеріалах реальних об'єктів – органів державної влади, місцевого самоврядування, підприємств, будь-якої форми власності та їх об'єднань, установ і організацій, які є юридичними особами і мають самостійну звітність або матеріалах державних фінансових установ, фондів, які здійснюють управління грошовими потоками на макрорівні.

Кваліфікаційна робота повинна відповідати таким вимогам і містити:

- системний аналіз проблеми відповідно до предмета наукового дослідження;

- реальні обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення основних напрямів фінансової діяльності на досліджуваному об'єкті, актуальні для впровадження у практику суб'єктів господарювання;

- елементи наукової новизни з предмета дослідження,

- бути належно оформленою і мати всі необхідні супровідні документи.

Виклад змісту кожного питання кваліфікаційної роботи має бути цілісним, логічним, доказовим і пояснювальним та науково аргументованим.

За структурою кваліфікаційна робота містить вступ, основну частину (розділи: теоретичний, дослідницько-аналітичний, рекомендаційний, кожний з яких складається не менш ніж з двох підрозділів), висновки, список використаних джерел, додатки.

Зміст кваліфікаційної роботи визначається її темою. Рекомендований обсяг кваліфікаційної роботи магістра – 2,5 до 3 друкованих аркушів (60-70 сторінок). До цього обсягу не включають список використаних джерел та додатки. Допускається відхилення в межах $\pm 10\%$.

Процедурні вимоги щодо виконання кваліфікаційної роботи, оформлення супровідних документів та захисту на засіданні Екзаменаційної комісії наведені у Методичних рекомендаціях до виконання кваліфікаційної роботи здобувачів вищої освіти ступеня магістра спеціальності 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».

Кваліфікаційна робота як метод оцінювання рівня якості підготовки має продемонструвати, що магістр володіє системою спеціальних знань, які здобуті у процесі навчання та практичної підготовки; рівня новітніх досягнень науки у предметній області діяльності і є запорукою його наукового мислення та творчої професійної, науково-дослідницької та управлінської діяльності, та вміє:

- розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

- працювати з інформаційними джерелами (законодавчою і нормативною базою, науковою спеціальною літературою, у т.ч. іноземними мовами, матеріалами глобальних інформаційних мереж, даними статистичної і фінансової звітності);

- викладати матеріал логічно та аргументовано;

- використовувати новітні дидактичні технології і методи;

- використовувати статистичні та математичні методи для аналізу проблем та обґрунтування управлінських рішень;

- опановувати сучасні наукові методи для проведення теоретичних і емпіричних досліджень;

- використовувати набуті навички для розроблення пропозицій і обґрунтування рекомендацій з предмета дослідження;

- генерувати та обґрунтовувати гіпотези, ідеї, пропозиції у предметній сфері наукових досліджень;

- робити висновки щодо результатів проведених досліджень.

Захист кваліфікаційної роботи відбувається прилюдно на відкритому засіданні Екзаменаційної комісії.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРА

Оцінювання рівня якості підготовки магістра здійснюють члени Екзаменаційної комісії на основі встановлених правил, принципів, критеріїв, системи і шкали оцінювання. Об'єктом оцінювання якості підготовки магістра є сукупність знань, умінь навичок, набутих компетентностей, відтворених у процесі виконання і захисту кваліфікаційної роботи.

Оцінювання рівня якості підготовки магістра з економіки здійснюється членами Екзаменаційної комісії на основі принципів: об'єктивності, індивідуальності, комплексності, етичності, диференційованого та компетентнісного підходу.

До захисту кваліфікаційних робіт допускаються здобувачі освіти, які виконали всі нормативні вимоги, що передбачені навчальним планом. Списки здобувачів, допущених до захисту магістерських робіт, подаються на розгляд екзаменаційної комісії деканатом факультету.

Екзаменаційній комісії перед захистом магістерських робіт деканат факультету подає зведену відомість про виконання здобувачами навчального плану і про отримані ними оцінки з теоретичних дисциплін, практик.

До розгляду екзаменаційної комісії можуть бути подані також інші матеріали, що характеризують наукову і практичну цінність виконаної роботи: друквані статті за темою роботи, документи, які підтверджують практичне впровадження роботи; макети, таблиці, діаграми, схеми тощо.

Рівень якості підготовки магістра визначається за комплексним поєднанням систем оцінювання: Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS) (за шкалою «А», «В», «С», «D», «Е», «FX», «F» та за 100-баловою шкалою) та національної (за шкалою «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Рішення щодо підсумкового оцінювання приймається більшістю голосів членів Екзаменаційної комісії за результатами публічного захисту з урахуванням висновків наукового керівника та рецензента.

Автор кваліфікаційної роботи має продемонструвати вміння: логічно та аргументовано викладати матеріал; коректно використовувати статистичні, математичні та інші методи; проводити власні дослідження; володіння навичками узагальнення; формулювання висновків; працювати з інформаційними джерелами; ініціювати та обґрунтовувати інноваційні підходи та напрями вирішення задачі, що досліджується.

Критеріями оцінювання кваліфікаційної роботи є: чіткість, повнота та послідовність розкриття кожного питання плану і теми роботи в цілому, науковість стилю викладання, відсутність орфографічних і синтаксичних помилок, правильне оформлення роботи відповідно до стандартів. Критерії оцінювання наведено в табл.1.

Таблиця 1

Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи здобувача вищої освіти ступеня магістра за спеціальністю 051 «Економіка» за освітньо-професійною програмою «Економіка»

№ п/п	Критерії оцінювання	Кількість балів
1	Представлення, структура, оформлення Титульний аркуш, відповідність теми та змісту, три розділи, висновки, список літератури, додатки. Оформлення наукових робіт: шрифт, інтервал, назви розділів, підрозділів	0-10
2	Актуальність, мова та стиль Вступ: обґрунтування актуальності обраної теми, постановка мети і конкретних завдань, об'єкт, предмет, методи дослідження. Стиль, орфографія	0-10
3	Теоретичне обґрунтування Якість проведеного аналізу літературних джерел за темою дослідження, посилання на літературу	0-20
4	Методи та організація дослідження Опис процесу та наявність дослідження. Наявність двох груп у дослідженні і відповідна їх назва, адекватність методів дослідження. Наявність методів економіко-математичного моделювання	0-5
5	Результати дослідження Повнота розкриття теми роботи, послідовність та логічність викладу, проведення констатувального та формувального експерименту, оцінка отриманих результатів дослідження та їх обговорення, ілюстрації, таблиці	0-30
6	Оригінальність Оригінальний підхід до вирішення проблеми за темою дослідження	0-5
7	Висновки Формулювання висновків, найважливіші практичні результати, відповідність їх завданням, обґрунтованість і достовірність	0-10
8	Література Відповідність літературних джерел темі дослідження, оформлення літературних джерел згідно вимог, мінімальна кількість - 40 джерел, наявність 70% і нової літератури (за останні 10 років)	0-10

Кваліфікаційна робота, в якій розкрито тему, прореферовано необхідні літературні джерела, проаналізовано відповідні інформаційні та статистичні бази даних, проведено дослідження, сформульовано висновки без необхідного їх обґрунтування допускається до захисту, але не може бути оцінена вище ніж «задовільно».

Робота, в якій зроблено власне оцінювання використаних літературних джерел, самостійно проаналізовано підібраний матеріал, звітні дані підприємства / організації, на базі якого досліджувалася тема, проведено комплексні дослідження, зроблено висновки та сформульовано пропозиції, але вони не є достатньо аргументованими, може бути оцінена на «добре».

Робота, в якій зроблено власне оцінювання різних літературних джерел, використано сучасні методи дослідження, побудовано формалізовану модель проблеми, проведено комплексні наукові дослідження, розрахунки і на їх основі - аргументовано висновки та обґрунтовано пропозиції, а результати наукового дослідження опубліковані у наукових виданнях або матеріалах наукових конференцій, мають практичне значення і рекомендовані до впровадження може бути оцінена на «відмінно».

Результати захисту кваліфікаційних робіт оцінюються за Європейською кредитно-трансферною системою (ECTS) (за шкалою «А», «В», «С», «D», «E», «FX», «F» та за 100-баловою шкалою) та національною системою (за шкалою «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») (Табл.2).

Таблиця 2

Шкала оцінювання (національна та ECTS) результатів захисту кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти ступеня магістра за спеціальністю 051 «Економіка» за освітньо-професійною програмою «Економіка»

Загальна кількість балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
90-100	5 «Відмінно»	A
82-89	4 «Добре»	D
74-81	4 «Добре»	C
64-73	3 «Задовільно»	D
60-63	3 «Задовільно»	E
35-59	2 «Незадовільно»	FX
0-34	2 «Незадовільно»	F

За результатами публічного захисту кваліфікаційної роботи на закритому засіданні Екзаменаційної комісії більшістю голосів приймає рішення щодо оцінки захисту і роботи (враховуючи відгук керівника, зовнішнього рецензента, зміст доповіді, відповіді на запитання).